

Ulkomainontapaikat/Eduskuntavaalit 2023

Kaupunginhallitus 20.02.2023 § 54

Oikeusministeriön vaaliohjeen mukaan (vaaliohje 1) vaalien ulkomainonta on hyväksi todettu keino lisätä vaalien näkyvyyttä ja antaa kuntalaisille tietoa ehdokkaista. Kunnalla ei kuitenkaan ole lakisääteistä velvollisuutta osallistua vaalimainonnan järjestämiseen. Suomen Kuntaliitto suosittelee, että kuntavaalien ulkomainonta kunnan hallinnassa ja määräysvallassa olevilla alueilla aloitettaisiin viikkoa ennen ennakoönnestyksen aloittamista eli keskiviikkona 15.3.2023. Mahdollisia ulkomainospaikkoja jaettaessa on ehdokkaan asettaneita puolueita ja valitsijayhdistyksiä kohdeltava tasapuolisesti.

Vuoden 2022 aluevaaleissa ulkomainontapaikat ovat olleet seuraavissa paikoissa:

- 1) Keskuskatu, Vilppula: Keskuskadulla torin reunassa olevalla nurmialueella/kävelytien laidassa, kunnantalon ja Vilppulan Pukimon välissä.
- 2) Postitie, Kolho: Kolhon koulun aidan vierusta, kevyen liikenteen väylän suuntaisesti
- 3) Linnaksentie, Pohjaslahti: Pub Wanhan Vankan pysäköintialueen reuna
- 4) Ratakatu, Koskela, Mänttä: K-Marketin eteläpuoleinen alue, kevyen liikenteen väylän suuntaisesti
- 5) Mustalahti, Mänttä: Mustalahden K-Marketin läheisyydessä
- 6) Satakunnantie, Joenniemi, Mänttä: Vuohijoentien itäpuolella, Satakunnantien ja Vuohijoentien risteys, kevyen liikenteen väylänsuuntaisesti

Nyt esitetään, että Mustalahden ja Satakunnantien ulkomainontapaikoista luovuttaisiin, koska vaalimainonta on muuttanut muotoaan enemmän sähköisin viestimin tapahtuvaksi ja kaupungin vaalimainostelineet ovat osin heikkokuntoisia. Uusiin vaalimainostelineisiin ei ole varauduttu talousarviossa. Ulkomainostelineet ja niiden siistinä pito vaativat myös työvoimaa, jota infrapalveluista on vähennetty. Vaikka ulkomainontapaikkoja vähennettäisiin, jää niitä edelleen jokaiseen asutuskeskittymään ja ne sijaitsevat keskeisillä paikoilla.

Ulkomainontapaikkojen valinnassa on huomioitu vaalilain 56 §:n (järjestys ennakoönnestyspaikassa) ja 72 §:n (äänestysjärjestyspaikalla) säädökset, joiden mukaan äänestyspaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä ei saa mm. julkipanna painettuja tai kirjoitettuja kehotuksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen.

Hallintosäännön 24 §:n kohdan 6.5 mukaan kaupunginhallitus päättää niiden asioiden ratkaisemisesta, joita ei ole säädetty tai hallintosäännöllä määrätty kaupungin muun viranomaisen ratkaistavaksi.

Valmistelu ja lisätietoja:
hallintojohtaja Anitta Hietaniemi,
etunimi.sukunimi@taidekaupunki.fi, puh. 044 097 9202

Esittelijä Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää, että

1. eduskuntavaalien ulkomainonta voidaan aloittaa 15.3.2023
2. eduskuntavaalien ulkomainontapaikat ovat seuraavat:
 - 1) Keskuskatu, Vilppula: Keskuskadulla torin reunassa olevalla nurmialueella/kävelytien laidassa, kunnantalon ja Vilppulan Pukimon välissä.
 - 2) Postitie, Kolho: Kolhon koulun aidan vierusta, kevyen liikenteen väylän suuntaisesti
 - 3) Linnaksentie, Pohjaslahti: Pub Wanhan Vankan pysäköintialueen reuna
 - 4) Ratakatu, Koskela, Mänttä: K-Marketin eteläpuoleinen alue, kevyen liikenteen väylän suuntaisesti

3. määrää keskusvaalilautakunnan sihteerin ja kaupungin infra- ja liikuntapalveluiden huolehtimaan ulkomainonnan käytännön järjestelyistä

Käsittely kokouksessa: Auli Välimäki esitti, että selvitetään, onko mahdollista käyttää ulkomainontaan näyteikkunatilaa Vilppulassa ja Mäntässä. Asian selvittämisen vuoksi asia on syytä palauttaa valmisteluun. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Välimäen esitys hyväksyä yksimielisesti. Koska vastustavia puheenvuoroja ei tullut, puheenjohtaja totesi Välimäen esityksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 06.03.2023 § 79
939/00.00.00/2022

Kunnalla ei ole lakisääteisiä velvollisuuksia vaalimainonnan järjestämisessä. Kunnallinen vaalimainontakäytäntö on perustunut kuntaliiton antamaan suositukseen. Perusteena suositukselle on aikanaan ollut vaalimainonnan yhdenmukaistamisen tarve, kaupunki- ja maisemakuvalliset syyt sekä ympäristön siisteys. Kunnallisesta vaalimainonnasta on muodostunut perinne, jolla voidaan katsoa olevan edelleen tiedotusarvoa vaikka se on laskenut digitaalisen tiedotuksen myötä. Lisäksi kansalaiset ovat tottuneet siihen, että vaalien yhteydessä on myös ulkomainontaa.

Kunnalliseen vaalimainontaan liittyvät laillisuuskysymykset koskevat yhdenvertaisuusperiaatteen noudattamista eli tasapuolisuutta mainospaikkojen jaossa. Kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle, tulisi määräytyä samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa 2005:62 todetaan, että kaupungilla on lähtökohtaisesti oikeus itse päättää, miten sen omistamia ja hallitsevia alueita käytetään mainonnassa. Vaalien ulkomainonnan järjestäminen kunnan hallinnassa ja määräämisvallassa olevilla alueilla ei ole lakisääteistä toimintaa ja on kunnan vapaasti järjestettävissä.

Ulkomainospaikkoja valittaessa on otettava huomioon vaalilain säännökset, jotka edellyttävät, että vaalimainoksia ei sijoiteta ennakköäänestys- tai äänestyspaikalle ja niiden läheisyyteen siten, että niiden voitaisiin katsoa vaikuttavan äänestäjien vaalivapauteen. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, etteivät vaalimainokset näy vaalihuoneistoon taikka sen sisäänkäyntiin.

Hallintojohtaja on yhdessä Yrke Oy:n kanssa kartoittanut mahdolliset näyteikkunatilat Mäntässä ja Vilppulassa. Myös kiinteistöjen omistajat on kontaktoitu, yhtä lukuunottamatta (ei tavoitettu).

Osa kiinteistöistä ei ole tarkoitukseen käytettävissä ja osassa on vuokra- ja ikkunanpesukustannuksia, jotka sinänsä voitaisiin sisällyttää vaalibudjettiin.

Hallintojohtaja ja hallintosihteeri ovat käyneet mittaamassa mahdollisten kiinteistöjen ikkunat ja selvittämässä niiden ikkunajaon sillä tarkoituksella, että ikkunatiloja voitaisiin tarjota ulkomainontakäyttöön tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. Ehdokkaita asettaneita valitsijayhdistyksiä ja puolueita on vaalipiirilautakunnasta saadun tiedon mukaan 23. Vaalijulisteilla ei ole stradardimittoja, mutta mikäli oletetaan, että julisteen koko on 120 cm*80 cm ja jokaiselle julisteenasettajalle varataan kaksi paikkaa, tulee ikkunapinta-alaa löytyä 44,16 m². Lisäksi ikkuna-alassa ei saa olla julistenäkymään vaikuttavia pitkittäis- eikä poikittaispalkkeja vaan ne tulee voida sijoittaa niin, että julisteet ovat kokonaisuudessaan näkyvissä. Lisäksi tulee ottaa huomioon se, että kaikki julisteet ovat näkyvissä samalla kadulla kulkeville, jotta yhdenvertaisuus toteutuu näkyvyyden osalta.

Selvityksen jälkeen voidaan todeta, että selvitetty kohteet (5 kiinteistöä Mäntässä ja 1 Vilppulassa) eivät sovellu suunnitellun kaltaiseen vaalien ulkomainontaan.

Valmistelu ja lisätiedot:
hallintojohtaja Anitta Hietaniemi
[anitta.hietaniemi\(at\)taidekaupunki.fi](mailto:anitta.hietaniemi(at)taidekaupunki.fi), p. 044 097 9202

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää, että <ol style="list-style-type: none">1. eduskuntavaalien ulkomainonta voidaan aloittaa 15.3.20232. eduskuntavaalien ulkomainontapaikat ovat seuraavat:<ol style="list-style-type: none">1) Keskuskatu, Vilppula: Keskuskadulla torin reunassa olevalla nurmialueella/kävelytien laidassa, kunnantalon ja Vilppulan Pukimon välissä.2) Postitie, Kolho: Kolhon koulun aidan vierusta, kevyen liikenteen väylän suuntaisesti3) Linnaksentie, Pohjaslahti: Pub Wanhan Vankan pysäköintialueen reuna4) Ratakatu, Koskela, Mänttä: K-Marketin eteläpuoleinen alue, kevyen liikenteen väylän suuntaisesti3. määrää keskusvaalilautakunnan sihteerin ja kaupungin infra- ja liikuntapalveluiden huolehtimaan ulkomainonnan käytännön järjestelyistä
Käsittely kokouksessa	Hallintojohtaja Anitta Hietaniemi selosti asiaa kokouksessa.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.